

Heemkundige Kring

MAGAZINE

Dr. Croquet - Walem

nummer 20 - lente 2011

Colofon

Dit magazine is een uitgave van de vzw Heemkundige Kring Dr. Croquet Walem

vzw Heemkundige Kring Dr. Croquet Walem

Kloosterstraat 76 | B-2800 Walem
www.heemkundewalem.be
info@heemkundewalem.be

Jaargang 6, nummer 20, lente 2011

U kunt lid worden door overschrijving van 7 euro op rekeningnummer 733-2426000-60. Dan krijgt u de volgende nummers van ons tijdschrift in uw bus.

Redactie en medewerkers van dit nummer:

Richard Hofmans, Hugo Rom,
Jan Van Buggenhout, Tom Van Buggenhout, Sabine Van Malderen, Albert Verbiest, Dirk Verreth, Kris Verreth

Wij danken in het bijzonder onze ereleden:

Jan Bergé
E. Goyvaerts
Groep Gilon BVBA
Jan Kuypers
Dokter Jo Liekens
Eddy & Annabel Merckx-Tanghe
Jacques Morrens
Paul Morrens
Bart & Ann Ooghe-Poot
Peeters-Van Laer Schrijnwerkerij
Willy Pittoors (Elektro Pittoors)
Jaak & Lea Poot-Janssens
Alex Ressler
Frans Rijmenams
Hugo Rom
Bouwwerken Dirk Van de Brul
Veearts Bart Van der Kuylen
Gina Vandoorne (Slagerij Gina)
Stefaan Van Malderen
Dokter Urbain Van Walleghem
Eric Verbiest
Fons Vercammen

Inhoud

Editoriaal

Een aansporing om voortaan wat minder heftig te spitten in uw tuin...

Een herdershond van bij ons

Het levensverhaal in woord maar vooral beeld van Adriaan Goetstouwers, pastoor, archivaris en auteur van veel interessante werken over Walem en omstreken

Pensionaat

Over het dagelijks leven in een katholiek pensionaat in de jaren '30: lang geleden en toch zo menselijk herkenbaar

De Napoleontische tijd

Napoleon maakte zich populair door het op touw zetten van grootse projecten die heel wat mensen tewerkstelden, door stabiliteit te brengen, ook in de relatie Kerk/Staat, en de criminaliteit te bestrijden; hij maakte zich zeer onpopulair door opeisingen van goederen en mensen(levens)

110 jaar in het nieuws

1901 is een gouden jaar qua nieuwsgaring over Walem - de Gazet van Mechelen had toen zonder twijfel een zeer actieve "bijz. gezondene" (ofte correspondent) in ons dorp

De Koninklijke Fanfare Concordia

Over de heropstart na de oorlog en de aanloop naar de viering van het 100-jarig bestaan

Het molenhuis

En den voorzekerer allerwhijsten cuisineer onzeres aardkloots in mijnen estaminet is...

Verklaring foto voorpagina

Pastoor Goetstouwers ontvangt bij zijn aanstelling symbolisch de sleutels van de kerk. Links zien we zuster Eudoxia, hoofd van de meisjesschool.

Wa ligt er in mijnen hof?

Sinds oudsher is de mensheid bezig met bouwen en verbeterde zich daar voortdurend in. Eenvoudige hutten evolueerden naar paalwoningen, later werden dat stenen herenhuizen. In de loop van de tijden realiseerden architecten allerlei toppunten van bouwkundig kunnen, zoals pyramides, kathedralen en wolkenkrabbers.

Elke periode had haar stijl. Een constante in de bouwkundige evolutie is dat een bepaalde stijlperiode zich altijd afzet tegen de vorige periode. De ronde bogen evolueerden naar spitsbogen. Koos de ene stijl voor veel en grote ramen, dan revolteerden de architecten van de volgende periode door te bouwen met kleine ramen.

Het afwijzen van een vorige stijlperiode resulteert vaak in het afbreken van bestaande gebouwen. Gebouwen in een oudere stijl gaan vaak tegen de vlakte om plaats te maken voor nieuwe die wel gehoorzamen aan de modernste stijl of aan de nieuwe behoeften. Sloop en afbraak zijn de keerzijde van de bouwkundige evolutie. Daarnaast zijn ook oorlog en verwoesting een oorzaak dat gebouwen verdwijnen. In beide gevallen wordt het puin afgevoerd, of verdwijnt onder de grond.

En in de 21ste eeuw gebeurt het dan al eens dat men iets in zijn hof... Kevin Rutten en Sadie Maertens uit de Koning Albertstraat vonden bij het graven van een nieuwe septic put in hun tuin een beeldje (zie foto).

Wij deden navraag bij de archeologische dienst van de stad. In het Stedelijk Museum van Mechelen dacht men dat dit een gevelornament was uit de zeventiende eeuw dat mogelijk ingebouwd was in de voorzijde van een woning. Het museum van Mechelen bezit drie gelijkaardige beeldjes die deze functie hadden (zie foto's onder).

Bart Stroobants, die conservator is van het Stedelijk Museum, heeft twee theorieën over de herkomst van dit beeldje. Het zou kunnen gaan om de afval van een veldoven. In de zeventiende eeuw waren er in de buurt veel veldovens om klei te bakken. Walem was daarvoor goed gelegen omdat er in de getijdenafzetting van de Nete klei voorhanden was en ook was er hout aanwezig door de nabijheid van het Waverwoud. Een andere hypothese is dat het beeldje een restant is van een versiering van een huis dat werd afgebroken of verwoest in een van de oorlogen die Walem gekend heeft.

Kevin Rutten en Sadie Maertens schonken dit beeldje aan de heemkundige kring, en langs deze weg willen we ze ook bedanken.

In dit tijdschrift brengen we pastoor Goetstouwers in herinnering. Naast zijn werk als pastoor publiceerde hij vele werken over de geschiedenis van Walem en omgeving. Zijn werk blijft voor de heemkundige kring zeer relevant. Verder belichten we de Napoleontische periode en vindt u het derde deel omtrent het leven in het pensionaat. Een uitgebreide bloemlezing laat u zien dat Walem in 1901 heel vaak de krant haalde.

Met een volgende episode in de geschiedenis van de fanfare Concordia en een verhaal van de molenaar van Battenbroek sluiten we dit tijdschrift af. Veel leesplezier!

tvb

Colofon

Dit magazine is een uitgave van de vzw Heemkundige Kring Dr. Croquet Walem

vzw Heemkundige Kring Dr. Croquet Walem

Kloosterstraat 76 | B-2800 Walem
www.heemkundewalem.be
info@heemkundewalem.be

Jaargang 6, nummer 20, lente 2011

U kunt lid worden door overschrijving van 7 euro op rekeningnummer 733-2426000-60. Dan krijgt u de volgende nummers van ons tijdschrift in uw bus.

Redactie en medewerkers van dit nummer:

Richard Hofmans, Hugo Rom,
Jan Van Buggenhout, Tom Van Buggenhout, Sabine Van Malderen, Albert Verbiest, Dirk Verreth, Kris Verreth

Wij danken in het bijzonder onze ereleden:

Jan Bergé
E. Goyvaerts
Groep Gilon BVBA
Jan Kuypers
Dokter Jo Liekens
Eddy & Annabel Merckx-Tanghe
Jacques Morrens
Paul Morrens
Bart & Ann Ooghe-Poot
Peeters-Van Laer Schrijnwerkerij
Willy Pittoors (Elektro Pittoors)
Jaak & Lea Poot-Janssens
Alex Ressler
Frans Rijmenams
Hugo Rom
Bouwwerken Dirk Van de Brul
Veearts Bart Van der Kuylen
Gina Vandoorne (Slagerij Gina)
Stefaan Van Malderen
Dokter Urbain Van Walleghem
Eric Verbiest
Fons Vercammen

Inhoud

Editoriaal

Een aansporing om voortaan wat minder heftig te spitten in uw tuin...

Een herdershond van bij ons

Het levensverhaal in woord maar vooral beeld van Adriaan Goetstouwers, pastoor, archivaris en auteur van veel interessante werken over Walem en omstreken

Pensionaat

Over het dagelijks leven in een katholiek pensionaat in de jaren '30: lang geleden en toch zo menselijk herkenbaar

De Napoleontische tijd

Napoleon maakte zich populair door het op touw zetten van grootse projecten die heel wat mensen tewerkstelden, door stabiliteit te brengen, ook in de relatie Kerk/Staat, en de criminaliteit te bestrijden; hij maakte zich zeer onpopulair door opeisingen van goederen en mensen(levens)

110 jaar in het nieuws

1901 is een gouden jaar qua nieuwsgaring over Walem - de Gazet van Mechelen had toen zonder twijfel een zeer actieve "bijz. gezondene" (ofte correspondent) in ons dorp

De Koninklijke Fanfare Concordia

Over de heropstart na de oorlog en de aanloop naar de viering van het 100-jarig bestaan

Het molenhuis

En den voorzekerer allerwhijsten cuisineer onzeres aardkloots in mijnen estaminet is...

Verklaring foto voorpagina

Pastoor Goetstouwers ontvangt bij zijn aanstelling symbolisch de sleutels van de kerk. Links zien we zuster Eudoxia, hoofd van de meisjesschool.

Wa ligt er in mijnen hof?

Sinds oudsher is de mensheid bezig met bouwen en verbeterde zich daar voortdurend in. Eenvoudige hutten evolueerden naar paalwoningen, later werden dat stenen herenhuizen. In de loop van de tijden realiseerden architecten allerlei toppunten van bouwkundig kunnen, zoals pyramides, kathedralen en wolkenkrabbers.

Elke periode had haar stijl. Een constante in de bouwkundige evolutie is dat een bepaalde stijlperiode zich altijd afzet tegen de vorige periode. De ronde bogen evolueerden naar spitsbogen. Koos de ene stijl voor veel en grote ramen, dan revolteerden de architecten van de volgende periode door te bouwen met kleine ramen.

Het afwijzen van een vorige stijlperiode resulteert vaak in het afbreken van bestaande gebouwen. Gebouwen in een oudere stijl gaan vaak tegen de vlakte om plaats te maken voor nieuwe die wel gehoorzamen aan de modernste stijl of aan de nieuwe behoeften. Sloop en afbraak zijn de keerzijde van de bouwkundige evolutie. Daarnaast zijn ook oorlog en verwoesting een oorzaak dat gebouwen verdwijnen. In beide gevallen wordt het puin afgevoerd, of verdwijnt onder de grond.

En in de 21ste eeuw gebeurt het dan al eens dat men iets in zijn hof... Kevin Rutten en Sadie

Maertens uit de Koning Albertstraat vonden bij het graven van een nieuwe septic put in hun tuin een beeldje (zie foto).

Wij deden navraag bij de archeologische dienst van de stad. In het Stedelijk Museum van Mechelen dacht men dat dit een gevelornament was uit de zeventiende eeuw dat mogelijk ingebouwd was in de voorzijde van een woning. Het museum van Mechelen bezit drie gelijkaardige beeldjes die deze functie hadden (zie foto's onder).

Bart Stroobants, die conservator is van het Stedelijk Museum, heeft twee theorieën over de herkomst van dit beeldje. Het zou kunnen gaan om de afval van een veldoven. In de zeventiende eeuw waren er in de buurt veel veldovens

om klei te bakken. Walem was daarvoor goed gelegen omdat er in de getijdenafzetting van de Nete klei voorhanden was en ook was er hout aanwezig door de nabijheid van het Waverwoud. Een andere hypothese is dat het beeldje een restant is van een versiering van een huis dat werd afgebroken of verwoest in een van de oorlogen die Walem gekend heeft.

Kevin Rutten en Sadie Maertens schonken dit beeldje aan de heemkundige kring, en langs deze weg willen we ze ook bedanken.

In dit tijdschrift brengen we pastoor Goetstouwers in herinnering. Naast zijn werk als pastoor publiceerde hij vele werken over de geschiedenis van Walem en omgeving. Zijn werk blijft voor de heemkundige kring zeer relevant. Verder belichten we de Napoleontische periode en vindt u het derde deel omtrent het leven in het pensionaat. Een uitgebreide bloemlezing laat u zien dat Walem in 1901

heel vaak de krant haalde. Met een volgende episode in de geschiedenis van de fanfare Concordia en een verhaal van de molenaar van Battenbroek sluiten we dit tijdschrift af. Veel leesplezier!

tvb

Op bedevaart naar Schorpenheuvel

Huwelijken inzegenen

Fasten met het bestuur van K.A.V.

Het H. Sacrament dragen in de processie

Met Louis en moeder Crauwels aan de doorgang naar de kapel van het pensioonaat die diende als noodkerk nadat de parochiekerk in 1952 was afgebrand.

Uitstapje naar de Ardennen

Rustend pastoor: 15 oktober 1958

Woonde bij zijn nicht, Oude Baan Gooreind

Gouden priesterjubiläum:
dankmis Gooreind
op 7 juni 1964

Gedenk in uw gebed en H. Misoffer
de Zeer Eerwaarde Heer
Adrianus GOETSTOUWERS

Geboren te Zundert	11 september 1899
Priester gewijd te Mechelen	31 mei 1914
Onderpastoor te Putte	17 maart 1915
Onderpastoor te Willebroek	25 september 1922
Pastoor te Walem	1935
Rustend pastoor te Gooreind	15 oktober 1958
Overleden te Gooreind	25 mei 1969

Voorzien van de Genademiddelen van
Onze Moeder de H. Kerk.

Mijn leven was een rozenkrans
van kisterende vreugd,
waarmede God omstrengelde
mijn kindsheid en mijn jeugd.

De tijd vlocht mij een doornenkroon
van pijn en leed en wee,
waarmede God zijn zegen gaf
op mijne aardse stee.

Mijn dood is mijne laatste daad
die opent d'euwige woon.
O Jezus, schiek mij, zondig mens
een plaatsken bij Uw troon.

A.G.

O.L.V. van Walem, b.v.m.

†
DANK ZIJ DE HEER
MCMXIV - MCMLXIV
BLIJDE HERINNERING
VAN DE
PLECHTIGE DANKMIS
OPGEDRAGEN
IN DE KERK VAN ST. JOZEF
TE
GOOREIND
TER GELEGENHEID VAN MIJN
GOUDEN
PRIESTER JUBILEUM
OP 7 JUNI 1964

A. GOETSTOUWERS
EREPASTOOR.

